

២២១០៣៧ – ព័ត៌មានគោលដៅអតចឌ្ឍន៍ប្រកមដោយចីរភាពប្រចាំសប្តាហ៍ លេខរៀងទី៣៧

១៧ តុលា ២០២២-២៣ តុលា ២០២២ រៀបរៀងដោយ សុខ ច័ន្ទសុភា អ្នកស្រាវជ្រាវនៃមជ្ឈមណ្ឌលនៃការសិក្សាអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព

ស្ត្រីត្រូវបានជំរុញឱ្យបន្តការសិក្សាថ្នាក់ក្រោយឧត្តមសិក្សា

សម្ដេចតេជោហ៊ុន សែន បានលើកទឹកចិត្តដល់និស្សិតស្រីឱ្យបន្តការ សិក្សារបស់ពួកគេ ទោះបីជាបាន រៀបការ និងមានកូនហើយក្ដី ដោយកត់ សម្គាល់ឃើញថា ចំនួនស្ត្រីបន្តការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ និងបណ្ឌិត មានការថយចុះយ៉ាងខ្លាំងបើធៀបនឹងបុរស។ សម្ដេចតេជោ ហ៊ុន សែន ថ្លែងក្នុងពិធីចែកសញ្ញាបត្រដល់និស្សិតជាង ៦ ពាន់នាក់ ស្រីជាង ៣៥០០ នាក់ នៅឯសាកលវិទ្យាល័យជាតិគ្រប់គ្រង។ សម្ដេចតេជោបាន បច្ចុប្បន្នមាននិស្សិតស្រីដែលបញ្ចប់ថ្នាក់វិទ្យាល័យ បរិញ្ញាបត្រ និងបរិញ្ញាបត្ររងច្រើនទៀត ប៉ុន្តែចំនួនមានកម្រិតទាបខ្លាំង នៅថ្នាក់អនុបណ្ឌិត និងបណ្ឌិត។ លោកបានមានប្រសាសន៍ថា ការថយ ចុះចំនួននិស្សិតស្រីដែលបន្តការសិក្សាក្រោយឧត្តមសិក្សាគឺមួយផ្នែក ដោយសារទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរ ច្រើនជាងបញ្ហាផ្សេងៗទៀត។ នាយករដ្ឋមន្ត្រីបានមានប្រសាសន៍ថា ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិណាមួយ ទាមទារធនធានមនុស្សខ្លាំងបំផុត ដូច្នេះហើយ គម្លាតនេះមិនត្រូវមើល លោកបានអបអរសាទរដល់និស្សិតដែលបានជួបជុំគ្នា រំលងឡើយ។ ចំពោះភាពជោគជ័យរបស់ពួកគេ និងបានកោតសរសើរដល់ការដឹកនាំ របស់សាកលវិទ្យាល័យសម្រាប់ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនក្នុងការ អភិវឌ្ឍគុណភាពនៃការអប់រំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ យោងតាម របាយការណ៍របស់ក្រសួងកិច្ចការនារី ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអប់រំជាតិបាន ដោះស្រាយយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពទៅលើគម្លាតយេនឌ័រក្នុងវិស័យអប់រំ ដោយគម្លាតបានកាត់បន្ថយយ៉ាងខ្លាំង ជាពិសេសនៅកម្រិតបឋមសិក្សា មធ្យមសិក្សា និងវិទ្យាល័យ។

ប្រភព: The Phnom Penh Post

លោក ឌិត ទីណា ប្តេជ្ញាក្នុងការបន្ទូរបន្ថយទុក្ខលំបាករបស់កសិករ ក្នុងនាមជារដ្ឋមន្ត្រីកសិកម្មថ្មី

លោក ឌិត ទីណា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែល ទើបតែងតាំងថ្មីបានមានប្រសាសន៍ថា លោកប្តេជ្ញាដោះស្រាយបញ្ហា ប្រឈមរបស់កសិករកម្ពុជាទាំងអស់ ជាពិសេសអ្នកដែលរងផលប៉ះពាល់ ហើយអាទិភាពចម្បងរបស់លោកគឺការលើកកម្ពស់ ដោយទឹកជំនន់ ជីវភាពរបស់ពួកគេ។ លោក ឌិត ទីណាបានចូលកាន់តំណែងជាផ្លូវការ កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ក្នុងពិធីដែលធ្វើឡើងនៅក្រសួងកសិកម្ម និង ក្រោមអធិបតីភាពឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ លោក អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន ជំនួសមុខលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន-សែន ។ លោក ទីណា បានឡើងកាន់តំណែងជំនួស លោក វេង សាខុន ដែលត្រូវបានដកចេញពីដំណែងរបស់លោកបន្ទាប់ពីមានការត្អញត្អែរពី សាធារណជន និងលោក ហ៊ុន សែន អំពីការបំពេញការងាររបស់លោក។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក លោក វេង សាខុន ត្រូវបានតែងតាំងជាប្រតិភូ អមនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ លោក ឌិត ទីណាបានឡើងកាន់តំណែងជារដ្ឋមន្ត្រី ដោយមានការបោះឆ្នោតជាឯកច្ឆ័ន្ទពីសមាជិករដ្ឋសភាចំនួន ១១១ រូប នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែតុលា។ គាត់ត្រូវបានតែងតាំងដោយព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តមសីហមុនីនៅពេលបន្ទាប់។ លោក ឌិត ទីណា បាននិយាយថា លោកនឹងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមទាំងគោល នយោបាយអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មឆ្នាំ ២០២១-២០៣០ ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រ ចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ លោកបានប្តេជ្ញាថានឹងលើកស្ទួយ ជីវភាពកសិករតាមរយៈការធានាសន្តិសុខស្បៀង ការលើកកម្ពស់ការនាំ ចេញកសិផល និងធ្វើអ្វីៗតាមអំណាចរបស់លោកដើម្បីចូលរួមចំណែក ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចដែលអាចឱ្យកសិករកម្ពុជាមានភាពរីកចម្រើន។

ប្រភព: <u>The Phnom Penh Post</u>

Elephant Valley Project ជាគម្រោងទេសចរណ៍ធម្មជាតិដើម្បី ការពារដំរីកម្ពុជា

Elephant Livelihood Initiative Environment (ELIE) បាននឹងកំពុង ធ្វើការដើម្បីធ្វើឱ្យប្រើសើរឡើងនៃសុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់សត្វដំរី នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈគម្រោង Elephant Valley (EVP)។ យោងតាមការចេញផ្សាយព័ត៌មានរបស់សមាគមអភិរក្សសត្វព្រៃ (WCS) នៅកម្ពុជាបានឱ្យដឹងថា EVP គឺជាគម្រោងទេសចរណ៍ធម្មជាតិដែលមាន បេសកកម្មក្នុងការលើកកម្ពស់សុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់សត្វដំរី អភិរក្សជម្រកធម្មជាតិរបស់ជំរីព្រៃ និងគាំទ្រសហគមន៍មូលដ្ឋានដែលធ្វើ ការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយសត្វដំរីព្រៃទាំងនេះ។ ជ្រលងសត្វដំរីគឺជាជម្រក សត្វដំរីក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលមានមូលដ្ឋាននៅខេត្តមណ្ឌលគីរី។ វាផ្តល់ ការចំទាំសត្វដំរីអាស៊ីចំនួន ១១ ក្បាលដែលដើរដោយសេរីនៅក្នុងព្រៃឈើ ទន្លេ និងវាលស្មៅ ១,៥០០ ហិកតា ដែលជាជម្រកធម្មជាតិរបស់ពួកគេ។ គម្រោងនេះក៏ជួយដល់ប្រជាជនក្នុងតំបន់ចំនួន ២,០០០ នាក់ ជាពិសេស ជនជាតិដើមភាគតិចព្នង តាមរយៈការងារ ការបណ្តុះបណ្តាលការងារ ការចំទាំសុខភាពសហគមន៍ ការអប់រំ និងគាំទ្រការផ្តល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ស្របច្បាប់លើព្រៃសក្តិសិទ្ធរបស់ពួកគេ (បញ្ចុះសព និងវិញ្ញាណ)។

ប្រភព: <u>Khmer Times</u>

សកម្មភាពបោសសម្អាតសំរាមនៅខេត្តកំពត

ឆ្លើយតបនឹងការចោលសំរាមពាសវាលពាសកាល ពីសំណាក់ប្រជា ពលរដ្ឋដោយមិនយកចិត្តទុកដាក់ រដ្ឋបាលសង្កាត់បានបើកប្រតិបត្តិការ បោសសម្អាតសំរាមមួយផ្នែកក្នុងក្រុងកំពត។ អភិបាលសង្កាត់អណ្ដូងខ្មែរ បានចេញបញ្ហានៅថ្ងៃនេះឱ្យចុះធ្វើការបោសសម្អាតនៅភូមិទ្រាកោងត្បូង សង្កាត់អណ្ដូងខ្មែរ ក្រុងកំពត។ បើតាមរដ្ឋបាលបានឱយដឹងថា ទីតាំង នេះជាផ្នែកមួយនៃការទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរ ហើយអាជ្ញាធរសង្កាត់បាន អំពាវនាវឲ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមគោរពច្បាប់ និងបញ្ឈប់ការចោលសម្រាម ដោយពាសវាលពាសកាល ព្រោះវាប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន និងសោភ័ណ ភាពទីក្រុង។ រដ្ឋបាលសង្កាត់បានជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋថា នឹង ដំឡើងកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាពដើម្បីចាប់អ្នកចោលសំរាម។ អាជ្ញាធរក៍បាន ព្រមានថា អ្នកដែលបន្តចោលសំរាមពាសវាលពាសកាល នឹងត្រូវប្រឈម មុខនឹងច្បាប់តាមអនុក្រឹត្យលេខ១១៣ អនក្រ.បក របស់ក្រសួងបរិស្ថាន។

ប្រភព: <u>Khmer Times</u>

ការបំពុលស្ថិតនៅពីក្រោយការស្លាប់ ១ ក្នុងចំណោម ៦ នាក់។ ទូទាំង ពិភពលោក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩

យោងតាមរបាយការណ៍សកលថ្មីមួយដែលបានចេញផ្សាយនៅថ្ងៃទី ១៤ ការបំពុលបានបណ្តាលឱ្យមនុស្សស្លាប់ ខែឧសភា បានឱ្យដឹងថា ប្រហែល ៩ លាននាក់ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ ដោយអ្នកជំនាញបានបង្កើនការ ជូនដំណឹងអំពីការកើនឡើងនៃការស្លាប់ដោយសារការដកដង្ហើមពីខាង ក្រៅ និង អ្វីដែលគួរឱ្យរន្ធត់នោះគឺការបំពុលនៃសំណ។ កាកសំណល់ ដែលបង្កើតដោយមនុស្សនៅក្នុងខ្យល់ ទឹក និងដឹកម្រសម្លាប់មនុស្សភ្លា-មៗ ប៉ុន្តែបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺបេះដូង មហារីក បញ្ហាផ្លូវដង្ហើម រាគ និងជំងឺ ធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត។ គណៈកម្មាការ Lancet ស្ដីពីការបំពុល និងសុខភាព ផលប៉ះពាល់ពីការបំពុលមកលើសុខភាពក្នុងពិភព បាននិយាយថា លោកនៅតែ "ធំជាងសង្គ្រាម ភេរវកម្ម ជំងឺគ្រុនចាញ់ មេរោគអេដស៍ ជំងឺ របេង គ្រឿងញៀន និងគ្រឿងស្រវឹង"។ ហើយគេបានបន្ថែមថា ការបំពុល គឺជា "ការគំរាមកំហែងដែលប្រឈមស្រាប់ចំពោះសុខភាពមនុស្ស និង សុខភាពភពផែនដី ហើយធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់និរន្តរភាពនៃសង្គមទំនើប"។ ជាទូទៅ ការពិនិត្យឡើងវិញបានរកឃើញថា ការបំពុលបរិយាកាសដែល ស្មើនឹងការស្លាប់សរុបចំនួន ៦.៧ លាននាក់នៅទូទាំងពិភពលោកក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ ត្រូវបាន "ភ្ជាប់" ជាមួយនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពីព្រោះ ប្រភពចម្បងនៃបញ្ហាទាំងពីរគឺការដុតឥន្ធនៈហ្វូស៊ីល និងជីវឥន្ទន:។ សរុបមក ការស្លាប់មុនអាយុមួយក្នុងចំនោមប្រាំមួយនាក់នៅទូទាំងពិភព លោក ឬ ៩ លាននាក់ត្រូវបានបង្កឡើងដោយការបំពុល ដែលជាតួលេខ មិនផ្លាស់ប្តូរចាប់តាំងពីការវាយតម្លៃចុងក្រោយនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៥។ អ្នក ស្រាវជ្រាវបានកត់សម្គាល់ពីការថយចុះនៃការស្លាប់ដែលទាក់ទងនឹងការ បំពុលបរិយាកាសក្នុងផ្ទះ ទឹកផឹកមិនមានសុវត្ថិភាព និងអនាម័យមិនគ្រប់ គ្រាន់ ជាមួយនឹងការកែលម្អសំខាន់ៗ ឃើញនៅអាហ្វ្រិក។ ប៉ុន្តែការស្លាប់ ដំបូងដែលទាក់ទងនឹងឧស្សាហូបនីយកម្ម - ការបំពុល

បរិយាកាសខាងក្រៅ និងការបំពុលគីមី កំពុងតែកើនឡើង ជាពិសេសនៅ អាស៊ីខាងត្បូង និងខាងកើត។

ប្រភព: <u>The Phnom Penh Post</u>

ការរីករាលដាលនៃគ្រោះរាំងស្ងួតត្រូវបានរំពឹងថានឹងបន្តកើតមានពាស ពេញភាគខាងលិចក្នុងរដូវរងានេះ

ឱកាសនៃការធូរស្បើយត្រូវបានរំពឹងថាមានតិចតួចសម្រាប់កសិករ រួមទាំងទឹកដែលស្តុកអាងនារដូវរងានេះនៅភាគខាងលិច ចិញ្ចឹមសត្វ សហរដ្ឋអាមេរិកផងដែរ ដោយសារគ្រោះរាំងសូតធ្ងន់ធ្ងរត្រូវបានគេ ព្យាករណ៍ថានឹងបន្តញ៉ាំញីក្នុងតំបន់។ នេះបើតាមការព្យាករណ៍របស់រដ្ឋ បាលមហាសមុទ្រ និងបរិយាកាសជាតិ ដែលព្យាករថា "គ្រោះរាំងសូត ខ្លាំងនឹងបន្តកើតមាននៅទូទាំងភាគខាងលិច" នេះបើតាមលោក Jon ប្រធានផ្នែកព្យាករណ៍ ប្រតិបត្តិការនៅមជ្ឈមណ្ឌល Gottschalck ព្យាករណ៍អាកាសធាតុរបស់ NOAA។ NOAA កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍បាន <u> គូសបញ្ជាក់ថាការរំពឹងទុករបស់ខ្លួនសម្រាប់ស្ថានភាពរដូវរងានៅទូទាំង</u> សហរដ្ឋអាមេរិក លក្ខខណ្ឌនៃគ្រោះរាំងសូតគឺមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរនៅតំបន់ កណ្តាលនៃរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ដែល NOAA ព្យាករណ៍ពីសីតុណ្ហភាពក្តៅ ជាង និងមានកម្រិតទឹកភ្លៀងតិចជាងធម្មតាពេញមួយរដូវរងា។ ការទស្ស-ន៍ទាយដូចគ្នានេះគឺត្រូវបន្តអនុវត្តចំពោះតំបន់ជាច្រើននៃភាគខាងត្បូង រួម ទាំងឆ្នេរសមុទ្រ និងឈូងសមុទ្រផងដែរ។

ប្រភព: <u>NBC News</u>

មខ្លាមឈ្នាលនៃការសិក្សាអតខខ្លាន់ប្រកបដោយចីរភាព

អាស័យដ្ឋាន: ផ្ទះលេខ២៤ ផ្លូវ៥៦៦ សង្កាត់ បឹងកក់២ ខណ្ឌ ទូលគោគ រាជធានី ភ្នំពេញ

Email: admin@asianvision.org Facebook: Asian Vision Institute

Twitter: Asian Vision Institute (@vision_asian) **Telegram**: AVI Channel (https://t.me/asianvision)

221037 – AVI Sustainable Development Goals Weekly News Digest, Issue 37

17th October – 23rd October 2022 By: SOK Chansophea (Junior Researcher, CSDS)

Women urged to pursue postgraduate education

Prime Minister Hun Sen encouraged female students to pursue their education, regardless of whether they marry and have children, noting that the number of women pursuing postgraduate degrees and doctorates has decreased sharply compared to their male counterparts. Hun Sen made the call at the graduation ceremony of over 6,000 students, over 3,500 of them female, from the National University of Management. He noted that there are now more female graduates at high school, bachelor and associate degree levels, but the number is significantly lower at master's degree and doctorate levels. The decline in the number of female students pursuing post-graduate education was partially due to Khmer tradition, he said, rather than with any other obstacles. The premier said the development of any nation requires the strongest possible human resources, so this gap should not be overlooked. He congratulated the assembled students on their success and commended the university's leadership for its efforts to develop the quality of education in the Kingdom. According to a report by the Ministry of Women's Affairs, the national education strategy plan has effectively responded to gender gaps in the education sector, with the gaps having reduced significantly, especially at the primary, secondary and high school levels.

Source: The Phnom Penh Post

Tina vows to ease farmers' woes as new agri minister

Newly-appointed Minister of Agriculture, Forestry and Fisheries Dith Tina said he is committed to solving the challenges faced by all Cambodian farmers, especially those affected by floods, and that his main priority will be promoting their livelihoods. Tina officially took office on October 17 in a ceremony held at the agriculture ministry and presided over by Deputy Prime Minister and Minister of Economy and Finance Aun Pornmoniroth on behalf of Prime Minister Hun Sen. Tina was appointed agriculture minister last week as the replacement for Veng Sakhon, who was stripped of his portfolio following public complaints from Hun Sen about his job performance. Sakhon has since been appointed Minister Delegate attached to the Prime Minister. Tina ascended to the office of minister with a unanimous vote of confidence from 111 members of the National Assembly on October 14. He was appointed by King Norodom Sihamoni later that day. Tina said that he will implement all pertinent national strategic plans, including the Agricultural Development Policy 2021-2030, in line with the government's Rectangular Strategy. He said he is committed to boosting the livelihoods of farmers by ensuring food security, promoting agriculture produce exports and doing anything in his power to contribute to the development of an economy that enables Cambodian farmers to thrive and flourish.

Source: The Phnom Penh Post

Elephant Valley Project, an ecotourism project to protect Cambodian elephants

Elephant Livelihood Initiative Environment (ELIE) has been working to improve health and welfare of elephants in Cambodia through Elephant Valley Project (EVP). According to a news release of Wildlife Conservation Society (WCS) in Cambodia, EVP is an ecotourism project with a mission to improve the health and welfare of captive elephants, conserve wild elephants' natural habitat, and support local communities who work closely

with these magnificent creatures. Elephant Valley is a true elephant sanctuary in Cambodia based in Mondulkiri province. It provides veterinary care to eleven Asian elephants that roam freely in 1,500 hectares of forest, rivers, and grassland—their natural habitat. The project also supports 2,000 local people, primarily Indigenous Bunong people, through employment, job-based training, community healthcare, education and supports land titling that secures legal ownership over their sacred forests (burial and spirit).

Source: **Khmer Times**

Clean-up launched in Kampot to clear rubbish

In response to the piling up of rubbish, carelessly disposed by residents, the Sangkat administration launched a clean-up operation to clear rubbish in a part of Kampot city. The Sangkat chief of Andong Khmer ordered today that a clean-up be launched at Tvi Khang Tbong village, Andong Khmer Sangkat. Kampot city. According to the administration, the location is part of a tourist attraction. Sangkat authorities have called on the people to comply and stop dumping garbage in the open because it affects the environment and the beauty of the city. The Sangkat Administration informed residents that security cameras will be installed to catch litterers. The authorities also warned that those who continue to dump trash and litter will face legal action according to Sub-Decree No. 113 of the Ministry of Environment.

Source: **Khmer Times**

Pollution behind '1 in 6 global deaths' in 2019

Pollution caused some 9 million people to die prematurely in 2019, according to a new global report published on May 18, with experts raising alarm over increasing deaths from breathing outside air and the "horrifying" toll of lead poisoning. Human-created waste in the air, water and soil rarely kills people immediately, but causes instead heart disease, cancer, respiratory problems, diarrhoea and other

serious illnesses. The Lancet Commission on pollution and health said the impact from pollution on global health remains "much greater than that of war, terrorism, malaria, HIV, tuberculosis, drugs and alcohol". Pollution is an "existential threat to human health and planetary health, and jeopardises the sustainability of modern societies," it added. In general, the review found, air pollution accounting for a total of 6.7 million deaths globally in 2019 was "entwined" with climate change because the main source of both problems is burning fossil fuels and biofuels. Overall, one in six premature deaths globally – or nine million - were caused by pollution, a figure unchanged since the last assessment in 2015. Researchers noted a reduction in mortality linked to indoor air pollution, unsafe drinking water and inadequate sanitation, with major improvements seen in Africa. But early deaths associated with industrialisation - outdoor air and chemical pollution - are on the rise, particularly in southern and eastern Asia.

Source: The Phnom Penh Post

Widespread drought expected to persist across the West this winter

Little relief is expected for farmers, ranchers and reservoirs this winter in the Western U.S., as extreme drought is forecast to continue plaguing the region. That's according to forecasters with the National Oceanic and Atmospheric Administration, who predict "widespread extreme drought to persist across much of the West," according to Jon Gottschalck, chief of the operational prediction branch at NOAA's Climate Prediction Center. NOAA on Thursday outlined its expectations for winter conditions across the U.S. Drought conditions are at their most extreme in Central California, where NOAA predicts warmer temperatures and less than normal precipitation throughout the winter. The same prediction applies to much of the South, including the Gulf Coast.

Source: NBC News

Centre for Sustainable Development Studies,

AVI Address: #24, Street 566, Boeung Kok 2, Toul Kok, Phnom Penh, Cambodia Email: admin@asianvision.org
Facebook: Asian Vision Institute

Twitter: Asian Vision Institute (@vision_asian) **Telegram**: AVI Channel (https://t.me/asianvision)